

BULLETIN

3/2015

Mění se pohled na neziskový sektor? STR. 4-5

A ✓ P O

ČESKÁ REPUBLIKA

ČLEN AVPO ČR SE PŘEDSTAVUJE

ARPOK, o.p.s.

K tomu, abychom mohli jít ráno do práce nebo do školy, potřebujeme celý svět. Naše oblečení se většinou šije v Číně nebo Bangladéši. Dopravní prostředek, kterým jedeme do práce či do školy, je poháněn ropou z Blízkého východu. Čaj, který jsme pili ke snídani, byl z Indie, Keni nebo možná z Vietnamu.

Panelová diskuze pro žáky "Víme, co jíme?" v rámci Týdne globálního vzdělávání, listopad 2014.
Foto: Martin Holík

PROČ JSOU TO PRO NÁS
DŮLEŽITÉ INFORMACE?

Jakmile se dnes něco stane na jednom konci světa, projeví se to často i na konci druhém a to velmi rychle. Cena benzínu se kvůli konfliktu v Sýrii zvýšila během jednoho týdne téměř o korunu na litr. Ve zříčené textilní továrně v Bangladéši, kde zemřelo skoro 400 dělníků, se šilo pro západní firmy. Na čajových plantážích v Keni pracují i děti, namísto toho, aby chodily do školy. Dnešní svět je propojený jako jedna velká pavučina. Je důležité se v něm umět zorientovat a dělat informovaná rozhodnutí. Žáci ve školách, učitelé, ale i široká veřejnost jsou „zavaleni“ informacemi z médií, ze kterých se však dozvídáme jen málo o tom, jaký dopad má naše chování na lidi žijící na druhé straně planety, a že je mnoho cest, jak žít odpovědně a šetrně k lidem i k prostředí. Chceme, aby se na českých školách vyučovala aktuální témata dneška (a diskutovaly se důsledky našeho jednání). A také, aby se o nich hovořilo ve veřejném prostoru.

KDO JSME A CO DĚLÁME

Jsme nezisková organizace, která přináší do škol globální rozvojové vzdělávání. Pomáháme učitelům učit aktuální

témata dneška (např. chudoba, migrace, odpovědná spotřeba) a otevřeně o nich mluvíme se žáky. O těchto tématech informujeme i veřejnost. Podporujeme tak otevřenou a tolerantní společnost a aktivní zapojení lidí do dění kolem nás.

Za 10 let jsme zrealizovali 989 výukových programů pro 25 520 žáků. Uspořádali jsme 121 seminářů pro celkem 1255 učitelů. Pro veřejnost jsme zorganizovali 80 besed, kterých se zúčastnilo přes 4 228 účastníků.

Výukové programy a tematické dny pro žáky, semináře a metodické materiály pro učitele, přednášky a akce pro veřejnost... to vše přináší informace, nutí kriticky se zamýšlet nad problémy a propojeností dnešního světa.

VÝUKOVÉ PROGRAMY
A TEMATICKÉ DNY

Informace o aktuálních problémech podáváme v duchu známého hesla „škola hrou“. Žáci se pod vedením našich lektorů dozvídají souvislosti plynoucí z propojenosti světa, ve kterém žijí. Dovídají se o možnostech, jak se aktivně zapojovat do dění kolem sebe a kde hledat objektivní informace k tomu, aby mohli dělat odpovědná rozhodnutí.

SEMINÁŘE PRO UČITELE

Kromě informací nabízíme učitelům i možnost osobních konzultací. Pravidelně též pořádáme semináře, kde se učitelé naučí používat inovativní výukové metody, které vycházejí z potřeb žáků. Semináře jsou akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

BESEDY PRO VEŘEJNOST

Jednou měsíčně pořádáme tzv. rozvojový večer – besedu na vybrané téma ze světa humanitární a rozvojové pomoci. Návštěvníci mají možnost seznámit se s experty, kteří pomáhají řešit aktuální problémy lidí v různých částech světa. Představujeme konkrétní možnosti, jak se zapojit do dění kolem sebe.

JSME ČLENY AVPO ČR

Jednou z našich hodnot je profesionalita. Protože jsme profesionální organizace, potřebujeme profesionální rady a informace. Za čtyři roky, kdy jsme členy AVPO ČR, jsme se utvrdili v tom, že nám Asociace pomáhá posouvat nás dopředu. Jedním příkladem za všechny je velmi dobrý servis v podobě informací o legislativních změnách týkajících se neziskových organizací.

Lenka Pánková
ředitelka

ARPOK, O.P.S.

U Botanické zahrady 828/4
779 00 Olomouc

e-mail: grv@arpok.cz
telefon: + 420 581 111 907

www.arpok.cz
www.facebook.com/ARPOK.Olomouc

ČLEN AVPO ČR SE PŘEDSTAVUJE

Lata - Programy pro ohroženou mládež

Organizace Lata se na pomyslném trhu českých neziskovek pohybuje už přes dvacet let. Po celou dobu pomáhá dětem, mladým lidem a rodinám zdolávat nepříznivé životní situace. Předchází tak jejich selhání a vyloučení ze společnosti.

Bez dobrovolníků by to nešlo ... Foto: Lata, o.s.

Práce Laty je dlouhodobě postavena na unikátní myšlence vrstevnické podpory klientů mladými dobrovolníky. Tento model, vycházející z amerického programu Big Brother, Big Sister, přinesl do Laty její zakladatel profesor Oldřich Matoušek. Program vychází z předpokladu, že každý mladý dospívající člověk potřebuje někoho blízkého, s kým by mohl sdílet problémy spojené s dospíváním. Pokud blízký člověk v přirozeném prostředí chybí, mladí lidé mají větší tendenci k různým formám sociálně nepřijatelného chování, zejména pocházejí-li z nestabilního rodinného prostředí.

S VRSTEVNÍKY TO JDE LÉPE

Klíčovým prvkem programu Ve dvou se to lépe táhne jsou proto mladí dobrovolníci mezi 18 a 30 lety, kteří s klienty tráví volný čas. Ročně se jich do projektu zapojuje okolo stovky. Všichni jsou řádně proškoleni, procházejí psychologickým testováním a po celou dobu jsou metodicky vedeni. Dobrovolníci v Latě podporují mladé klienty v návratu do běžného života, rozvíjí jejich sociální kompetence, motivaci ke vzdělání či smysluplnému využívání volného času. Kontakt s dobrovolníkem přináší sociálně ohroženým dětem a mladým lidem možnost zažít bezpečný podpůrný vztah, postavený na pravidelném setkávání, jehož výhodou je i to, že vrstevníka klient přijímá lépe než dospělou autoritu. Letos se Latě plní jeden z jejich dlouhodobých snů, a to rozšířit program Ve dvou se to lépe táhne do regionů. První

vlaštovkou je Ústí nad Labem, kde už od dubna program realizuje Dobrovolnické centrum, o.s.

RODINA MÁ DRŽET POHROMADĚ

Lata se před třemi lety začala více zaměřovat také na podporu celým rodinám, které řeší potíže se vzájemným soužitím členů domácnosti, s výchovou dětí a jejich problémy ve škole, s hospodařením či s bytovou situací. Program Podpůrná individuální práce s rodinou se za tu dobu pěkně rozrostl, a tak dnes najde v Latě oporu 15 rodin ročně. Cílem programu je především udržení dítěte ve funkční rodině. Pomoc probíhá formou terénní práce sociálního pracovníka, který do rodiny pravidelně dochází. Dětem od 13 let je pak nabídnuta účast v programu Ve dvou se to lépe táhne. Velmi úzce program spolupracuje s pracovníky orgánů sociálně právní ochrany dětí, kteří zpravidla rodiny do programu doporučují a po celou dobu s nimi také sami pracují.

Tam, kde se zdá, že by se do řešení rodinné situace mohli zapojit i její vzdálenější členové, popřípadě lidé, kteří jsou na rodinu navázáni (učitelé, přátelé), nabízí Lata uspořádání tzv. rodinné konference. Na tomto setkání si sama rodina, bez asistence odborníků, stanoví a rozdělí úkoly. Vytvoří též tzv. plán rodiny, který pak za podpory sociálního pracovníka společnými silami uvádí do praxe. Cílem konference není změnit chování příslušníků rodiny, ale nastavit

komunikaci mezi nimi, obnovit zprerhané rodinné vazby a zejména pomoci tomu, aby se její členové setkali a začali si vypořádávat.

LATA JE ÚSPĚŠNÁ!

Nezbytnou součástí všech projektů Laty je spolupráce s dalšími odborníky a organizacemi, které působí ve stejné oblasti, ať už kvůli zajištění komplexní péče o klienty, či sdílení informací z oblasti nezisku. Nejen za tímto účelem se Lata stala členem Asociace veřejně prospěšných organizací ČR. Členství v AVPO ČR přináší také mnoho výhod, jako jsou slevy na různá školení, pravidelný Grantový kalendář a další užitečné informace. Díky členství AVPO ČR se Lata mohla v loňském roce zúčastnit i pilotního projektu, který zavádí do českého neziskového prostředí značku spolehlivosti. Pro získání značky musela organizace projít poměrně náročným hodnocením, které se zaměřovalo zejména na nastavení a fungování vnitřních procesů. Čas a úsilí věnované přípravě na hodnocení však nakonec nevyšly vniveč a Lata značku Spolehlivá veřejně prospěšná organizace získala. Loni se Latě vůbec dařilo, stala se i Neziskovkou roku, což je ocenění, které uděluje Nadace rozvoje občanské společnosti.

Pokud se nechcete stát dobrovolníky a zapojit se do programů Laty přímo, máte možnost podpořit organizaci i jinými způsoby. Jedním z nich je projekt Lata Caffé, který nabízí kávu s příplatek pro Latu v pěti pražských kavárnách: Cafédoskop, BIO OKO, Vypálené kotátko, Café Charmé a Friends Coffee House. Před Vánocemi Lata už tradičně láká na podepsané hrnečky známých osobností. Nově se pak můžete přihlásit do Klubu přátel Zlaták.

Jana Rejzková

LATA - PROGRAMY PRO OHROŽENOU MLÁDEŽ

Senovážné náměstí 977/24
110 00 Praha 1

e-mail: info@lata.cz
telefon: +420 775 621 361

www.lata.cz

Mění se pohled na neziskový sektor?

Několik minulých let se neslo ve znamení dlouhých a často vzrušených diskuzí. Nyní se zdá, že by se rok 2015 mohl zapsat do historie jako jako zlomové období, od něhož se v České republice začal diametrálně měnit pohled na neziskový sektor. Významně napomoci tomu může rodící se Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020, na které v současné době intenzivně pracuje sekretariát Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (RV NNO). První návrh této politiky by měl být připraven nejpozději do poloviny tohoto roku.

Asociace veřejně prospěšných organizací ČR (AVPO ČR) je prostřednictvím svého prezidenta zastoupena v pracovní skupině, zřízené sekretariátem RV NNO, která se na přípravě koncepce Státní politiky vůči NNO podílí. Na začátku byly vytvořeny odborné studie, které jsou veřejně přístupné a k dispozici na webových stránkách Úřadu vlády ČR. Dále proběhla dvě veřejná setkání s neziskovými organizacemi. První pracovní seminář byl zaměřen na informování neziskových organizací o procesu tvorby Státní politiky, druhý se pak zaměřoval na význam a úlohu síťových a střešních organizací neziskového sektoru. Oba semináře přinesly dostatek podnětů, které jsou v současnosti zohledňovány při definování hlavních cílů vznikající koncepce Státní politiky. Další setkání připravuje RV NNO na květen, tentokrát už by měla být prezentována konkrétní struktura a navrženy hlavní cíle připravované Státní politiky.

„Jsme členem pracovní skupiny a přípravy koncepce Státní politiky vůči NNO se aktivně účastníme. Na jednáních vystupujeme zároveň i jménem Unie zaměstnavatelských svazů ČR. Naším hlavním cílem je, aby se o neziskovém sektoru konečně přestalo uvažovat jako o jednolitém celku složeném jen z nadšenců, partiček kamarádů a dobrovolníků, kteří se scházejí pro vlastní potěšení nebo pro to, aby kritizovali počínání státu.“ Říká prezident AVPO ČR Marek Šedivý a pokračuje:

„Zatím to vypadá, a my jsme za to rádi, že si stále více lidí začíná uvědomovat, že nelze do jednoho pytle házet zájmové spolky, advokační organizace nebo třeba poskytovatele sociálních služeb. Součástí zmíněné pracovní skupiny jsou i zástupci akademické sféry, kteří dobře znají zahraniční modely, podle nichž se neziskový sektor dělí dle účelů a ne podle právních forem.“

AVPO ČR reprezentuje zájmy a názory členských organizací, které lze shrnout do stručného hesla: „Prosazujeme transparentnost a spolehlivost v neziskovém sektoru!“, z tohoto pohledu vyznívají současné diskuze celkem pozitivně. Nutno poznamenat, že AVPO ČR má významný podíl na tom, že taková debata vůbec započala. Až do roku 2010 reprezentovaly zájmy neziskového sektoru především asociace zastupující neziskové organizace fungující na spolkovém principu. Po vzniku AVPO ČR se do značné míry podařilo rozbít myšlenkové stereotypy v myšlení úředníků a přístupech nejrůznějších institucí. Postupně začaly brát v úvahu i potřeby těch neziskových organizací, jejichž hlavním účelem

Nastal čas podívat se na náš neziskový sektor novými očima ... Foto: FaceMePLS. Zdroj: Wikimedia.org

není sdružování ale poskytování služeb. Pokud budou vyslyšeny připomínky akademiků, expertů, ale i mnoha lidí z praxe, mohlo by se na český neziskový sektor a na neziskové organizace v budoucnu nahlížet ne podle právní formy, jak je tomu doposud, ale podle toho, co je jejich hlavním posláním. Tedy podobně, jak to funguje v zavedených demokraciích. Podle účelu se pak dá neziskový sektor dělit přinejmenším na čtyři hlavní skupiny:

1. **Zájmové organizace;**
2. **servisní organizace;**
3. **advokační organizace;**
4. **filantropicky zaměřené organizace.**

Každá z uvedených skupin má svoje specifické zájmy i potřeby a nelze na ně nahlížet prostě jen jako na „neziskovky“, jak se stalo nedobrou zvykem nejen úředníků ale i velké části veřejnosti. Je samozřejmě, že některé organizace mohou sloužit více účelům zároveň,

nebo se ocitnou kdesi na hraně uvedených kategorií. Na druhou stranu, každá neziskovka by měla mít jasno, za jakým hlavním účelem byla založena, a co je tedy v jejím poslání to hlavní.

Pravdou je, že uvedené členění může být problematické z hlediska některých spolků, které si otázku, co je jejich hlavním účelem, doposud nebyly nuceny pokládat, nebo si jej přizpůsobují dle aktuální situace. Když jde například o téma participace občanů, je samozřejmě lepší vystupovat jako zájmová členská organizace, zatímco v jiných situacích může takový spolek poukazovat na to, že je poskytovatelem služeb pro občany

Pomalou, ale přece se vyvíjí též debata o transparentnosti v oblasti financování neziskových organizací. S tím souvisí i omezování finanční závislosti na jednom dominantním zdroji a posilování vícezdrojového financování. Stále více se mluví o ohodnocování práce dobrovolníků, kterou by měl ošetřit právě vznikající zákon o dobrovolnictví (který

jsme nedávno rozesílali členským organizacím AVPO ČR k připomínkám). Postupně se začíná diskutovat téma provozních nákladů neziskových organizací a poměr nákladů na fundraising. Na vyčíslování provozních a fundraisingových nákladů se (mimo jiné) zaměřují metodiky značky spolehlivosti, kterou AVPO ČR aktuálně uvádí na český trh. S finanční stabilitou souvisí i otázka legitimacy neziskových organizací, o které se rovněž začíná stále častěji hovořit. Jakou legitimitu mají spolky, sdružující členy, kteří se na jejich fungování a financování nepodílejí vůbec nebo jen nepatrnou měrou? Na jakých

Jak přistupovat ke střetům zájmů ve správních a řídicích orgánech neziskových organizací, které sice nejsou v rozporu se zákonem, ale jsou rozhodně problematické z hlediska etiky? Na tyto a podobné otázky budou český neziskový sektor, ale i celá společnost hledat odpovědi následujících několik (desítek) let.

AVPO ČR a její členové však věří, že je třeba podobná témata v rámci neziskového sektoru otvírat. Mimo jiné se jedná o součást osvěty, která by měla vést k posílení důvěry veřejnosti vůči neziskovým organizacím v ČR. Ze stejného důvodu se Asociace

prospěšných organizací (zkráceně značka spolehlivosti). V současné době je to jeden z nejvýznamnějších samoregulačních mechanismů v neziskovém sektoru. Do letošního července je hodnocení spolehlivosti financováno z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, následně pak dojde k přechodu na jiný způsob financování. V AVPO ČR jsme přesvědčeni, že si Hodnocení spolehlivosti kromě zájemců z řad neziskových organizací, které si hodnocení spolehlivosti budou ochotné spolufinancovat, najde podporu také u firemních dárců, kteří existenci takového produktu ocení a podpoří.

AVPO ČR

Oddělování, posuzování, vyčíslování ... některé věci je dobré dělat pod lupou. Foto: CSIRO.
Zdroj: Wikimedia.org

zdrojích jsou závislé spolky nebo jiné neziskové organizace, za jejichž základní financování nechťejí přijmout žádnou odpovědnost jejich členové nebo členové správních rad?

pustila do několika let diskutované certifikace neziskových organizací a přinesla do České republiky v zahraničí ověřený koncept u nás nazvaný Hodnocení spolehlivosti veřejně

POZVÁNKA

POZVAN KA NA SETKÁNÍ ZNAČKA SPOLEHLIVOSTI

ASOCIACE VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH ORGANIZACÍ ČR

OD KONCE LOŇSKÉHO ROKU SI MŮŽETE OVĚŘIT, ŽE NEZISKOVÁ ORGANIZACE, KTERÉ CHCETE VĚNOVAT PENÍZE, FUNGUJE SPOLEHLIVĚ. OZNAČENÍ SPOLEHLIVÁ VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÁ ORGANIZACE JE ZÁRUKOU, ŽE SE POD SLUPKU PODÍVAL NĚKDO ZA VÁS.

Asociace veřejně prospěšných organizací ČR Vás zve na diskusní setkání, která postupně proběhnou ve všech krajských městech České republiky, a během nichž představí značku spolehlivosti veřejně prospěšných organizací.

Účelem značky je poskytnout potenciálním dárcům i široké veřejnosti informace o tom, že veřejně prospěšná organizace řádně hospodaří se svěřenými prostředky, které transparentně a adekvátně využívá k naplňování svého deklarovaného poslání. Značku obdrží pouze organizace, které úspěšně projdou komplexním hodnocením.

Na setkání se dozvíte:

- Co je značka Spolehlivá veřejně prospěšná organizace?
- Jaký je její význam pro veřejnost a neziskové organizace?
- Jak ji získat?

Více informací na:
www.znacka-spolehlivosti.cz

Vstup na setkání je zdarma. Náklady jsou financovány z akčního programu Lidské zdroje

KDY BUDEME VE VAŠEM KRAJSKÉM MĚSTĚ?

DATUM A ČAS	KRAJSKÉ MĚSTO	MÍSTO SETKÁNÍ	TERMÍN PRO PŘIHLÁŠENÍ
16. března 2015, 10:00 - 12:00	Praha	Hospodářská komora hl.m. Prahy, Nám. Franze Kafky 7, Praha 1	do 12. března 2015
19. března 2015, 10:00 - 12:00	Jihlava	Centrum multikulturního vzdělávání, Masarykovo nám. 34, Jihlava	do 15. března 2015
19. března 2015, 15:00 - 17:00	Brno	Café Práh, Ve Vaňkovce 1, Brno	do 15. března 2015
20. března 2015, 10:00 - 12:00	Zlín	Krajský úřad Zlínského kraje, třída Tomáše Bati 21, Zlín	do 15. března 2015
31. března 2015, 13:00 - 15:00	České Budějovice	kavárna Horké vany, Česká 222, České Budějovice	do 25. března 2015
9. dubna 2015, 9:30 - 11:30	Plzeň	Café Restaurant Kačaba, Prokopova 17, Plzeň	do 1. dubna 2015
15. dubna 2015, 10:00 - 12:00	Pardubice	Café Apatyka, Pernštýnské náměstí 49, Pardubice	do 6. dubna 2015
15. dubna 2015, 14:00 - 16:00	Hradec Králové	Bistro u dvou přátel, Soukenická 55 - Pivovarské nám, Hradec Králové	do 10. dubna 2015
17. dubna 2015, 9:00 - 11:00	Olomouc	Oblastní unie neslyšících Olomouc, Jungmannova 25, Olomouc	do 13. dubna 2015
17. dubna 2015, 14:00 - 16:00	Ostrava	Národní klášterní asociace, U Tiskárny 616/9, Ostrava – Přívoz	do 13. dubna 2015
12. května 2015, 13:00 - 15:00	Karlovy Vary	Krajský úřad Karlovarského kraje, Závodní 353/88, Karlovy Vary	do 5. května 2015
20. května 2015, 9:30 - 11:30	Liberec	Krajský úřad Libereckého kraje, U Jezu 642/2a, Liberec	do 15. května 2015
20. května 2015, 14:00 - 16:00	Ústí n. Labem	Fokus kafe, Prokopa Divíše 5, Ústí nad Labem	do 15. května 2015
22. května 2015, 10:00 - 12:00	Praha	Hotel Juliš, Václavské náměstí 782/22, Praha 1	do 18. května 2015

V případě zájmu potvrďte, prosím, svoji účast na znackapolehlivosti@avpo.cz do výše uvedeného termínu pro přihlášení.

KALENDÁŘ

Zpráva o aktivitách AVPO ČR v únoru 2015

2. 2.

Účast zástupců AVPO ČR na zasedání Řídicího výboru programu Česká kvalita, představení značky spolehlivosti a projednání možnosti jejího zařazení do programu.

3. 2.

Účast prezidenta AVPO ČR a zároveň viceprezidenta sekce nestátních neziskových organizací Unie zaměstnavatelských svazů ČR na jednání pracovní skupiny ke Koncepci politiky státu vůči nestátním neziskovým organizacím.

10. 2.

Účast prezidenta AVPO ČR na jednání Výboru pro EU Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

13. 2.

Seminář Olgy Medlíkové na téma Zpětná vazba (pro zástupce členských organizací).

17. 2.

Aktivní účast prezidenta AVPO ČR jako moderátora na semináři návrh státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020 pořádaném Výborem pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

18. 2.

Schůzka zástupců AVPO ČR se zástupci Nadace Forum 2000 - dohodnuta spolupráce při organizaci a zajištění publicity veletrhu neziskových organizací NGO Market 2015.

19. 2.

Účast prezidenta AVPO ČR a zároveň viceprezidenta sekce nestátních neziskových organizací Unie zaměstnavatelských svazů ČR na jednání pracovní skupiny ke Koncepci politiky státu vůči nestátním neziskovým organizacím.

20. 2.

Účast prezidenta AVPO ČR na jednání Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

BUL LET IN

Vydává Asociace veřejně
prospěšných organizací ČR
(AVPO ČR)

Malé náměstí 12,
110 00, Praha 1

IČ: 72074086
Tel: 224 239 876
E-mail: avpo@avpo.cz
www.avpo.cz

Bankovní spojení:
238350465/0300

Odpovědný redaktor:
Mgr. Aleš Mrázek, Th.D.

Sazba:
Maturus, o.p.s.

Obrázek na obálce:
Lupy v laboratoři Antoine Lavoisiera
(1743-1794).
Foto: Jorge Royan (2007).
Zdroj: Wikimedia.org.
Úprava: Maturus, o.p.s.